

Warszawa, dnia 22 września 2023 r.

**SEKRETARZ
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**
Magdalena Pietrzak

ZKF.811.5.2023

Pan
Stanisław TROCIUK
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

Odpowiadając na pismo VII.602.25.2023.CW z dnia 13 września 2023 r. wyjaśniam, co następuje.

1. Na wstępie należy zauważyć, że jak wynika z opisu sprawy zawartego w piśmie Pana Rzecznika, podstawą odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego było naruszenie art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497), czyli wydatkowanie przez komitet środków na cel niezwiązany z wyborami. Nie było nią zatem „pominięcie w treści sprawozdania finansowego środków zwróconych darczyńcy” i być nią nie mogło, ponieważ sporządzenie sprawozdania niezgodnie ze stanem faktycznym nie skutkuje odrzuceniem sprawozdania (art. 142 § 1 ust. 3 i art. 142 § 2 Kodeksu wyborczego).
2. Na podstawie informacji zawartych w piśmie Pana Rzecznika nie można ocenić zgodności z prawem zwrotu darczyńcy środków pieniężnych, dokonanego przez komitet wyborczy. Jak słusznie zauważa Pan Rzecznik, z treści wyjaśnień Państwowej Komisji Wyborczej wynika, że dokonywanie zwrotu darowizny darczyńcom jest możliwe w **niektórych przypadkach**. W powołanych przez Pana Rzecznika wyjaśnieniach Państwowej Komisji Wyborczej (podobnie, jak w wydanych w związku z innymi wyborami) mowa o zwrocie wpłat

dokonanych z naruszeniem prawa, a więc o sytuacjach innych, niż w sprawie będącej przedmiotem pisma. Niezależnie od tego Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśniała wielokrotnie, że w **niektórych przypadkach** możliwe jest również dokonanie zwrotu wpłaty nienaruszającej prawa, nie jest to jednak dopuszczalne np. jeśli wpłacone środki zostały wydatkowane (ponieważ zwrócić można jedynie wpłacone środki, nie zaś ich równowartość pochodzącą ze środków pozyskanych później), a także jeśli zwrot miałby zostać dokonany po dniu wyborów (ponieważ umożliwiałoby to obchodzenie przepisu art. 138 Kodeksu wyborczego, określającego zasady postępowania z nadwyżką pozyskanych środków nad poniesionymi wydatkami). Stanowisko takie Komisja zajmowała również w swoich uchwałach w sprawie sprawozdań finansowych komitetów wyborczych i było ono aprobowane przez Sąd Najwyższy w postanowieniach w sprawie skarg na te uchwały. Decyzja o odrzuceniu sprawozdania z powodu naruszenia art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, podjęta w opisywanej sprawie przez komisarza wyborczego opierała się na analizie wszystkich okoliczności, bez znajomości których nie można próbować jej kwestionować.

3. Należy ponadto zauważyć, że zgodnie z art. 145 § 5 Kodeksu wyborczego w przypadku odrzucenia sprawozdania finansowego komitetu wyborczego przez komisarza wyborczego pełnomocnik finansowy ma prawo, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu sprawozdania, wnieść do sądu okręgowego odwołanie od postanowienia. Z informacji zawartych w piśmie Pana Rzecznika nie wynika, czy pełnomocnik finansowy skorzystał w opisywanej sprawie z możliwości sądowej kontroli zgodności postanowienia komisarza wyborczego z prawem.

Z powyższych względów jestem zmuszona uznać, że zajęcie przeze mnie stanowiska w sprawie będącej przedmiotem pisma Pana Rzecznika jest niemożliwe wobec braku podstawowych informacji o stanie faktycznym, a także byłoby niewłaściwe ze względu na to, że postanowienia komisarzy wyborczych w sprawach sprawozdań finansowych komitetów wyborczych podlegają kontroli sądowej, a nie sprawowanej przez organy wyborcze lub administrację wyborczą.

Łona wyrozy osaukuu
Kapdelena Pielnok